

ЩОДО ПОНЯТТЯ ЕКІПАЖУ ПОВІТРЯНОГО СУДНА

Дослідженню поняття «екіпажу повітряного судна» у вітчизняному повітряному праві, на великий жаль, майже не приділено уваги. За період незалежності України науковий доробок вітчизняних учених у контексті дослідження даного терміну, майже, не витримує ніякої критики.

Слово «екіпаж» прийшло до нас із французької мови (equipe – команда; спорядження) і означає особовий склад корабля, судна, космічного корабля тощо. У вільній інтернет-енциклопедії зазначено, що екіпаж – це група людей, об'єднаних в упорядковану ієрархічну структуру з метою виконання спільної роботи або сумісного завдання на рухомому засобі. З появою літальних апаратів слово «екіпаж» стало також застосовуватися в повітроплаванні, авіації та космонавтиці.

Велика енциклопедія транспорту визначає, що екіпаж повітряного судна включає осіб, призначених для виконання на повітряному судні польотного завдання. В енциклопедії авіації вказано, що «екіпаж повітряного судна – це командир, інші особи льотного складу та обслуговуючий персонал, на яких покладено обов'язки керування повітряним судном та обслуговування його в польоті».

Що ж до юридичного визначення даного терміну, то у юридичній енциклопедії зазначено, що екіпажем повітряного судна є особи авіаційного персоналу, яким доручено виконання обов'язків щодо керування та обслуговування повітряного судна під час польоту. Згідно з Повітряним кодексом України екіпаж повітряного судна – це особи авіаційного персоналу, яким у встановленому порядку доручено виконання певних обов'язків з керування і обслуговування повітряним судном при виконанні польотів.

Проблемним в науці повітряного права є те, що законодавець майже зрівняв між собою терміни «екіпажу повітряного судна» і «льотного складу». Аналіз використання терміну «льотний склад» у нормативно-правовій базі дозволяє зробити висновки про те, що ними визначено групу осіб авіаційного персоналу, які здійснюють такий вид льотної діяльності, як літакокерування та експлуатації повітряного судна при виконанні польотів. До цієї ж групи осіб Державним класифікатором України віднесені і льотні спеціалісти: командир повітряного судна (пілот, льотчик-інструктор); командир повітряного судна (літака, вертольота); пілот (другий пілот); льотчик-випробовувач; льотчик-спостерігач; наставник-пілот авіаційного загону; штурман; бортмеханік; борт-оператор (перший, другий); інспектор-пілот та інші особи, діяльність яких пов'язана з керуванням літальними апаратами.

Окремо треба наголосити, що наразі навіть в міжнародному повітряному праві не існує документа, який би в цілому визначав як правове поняття, так і правове становище екіпажу.